T.C.
D A N I Ş T A Y
İdari Dava Daireleri Kurulu
Esas No : 2016/3465
Karar No : 2016/2690

Anahtar Kelimeler : Seçilmiş Organların Organlık Sıfatını Kaybetmesi, Belediye Meclis Üyesi, Aday Olma Şartının Taşınmadığının Sonradan Anlaşılması

Özeti : Seçimlerde aday olma yeterliliği ile seçilme yeterliliğinin birbirinden farklı olduğu, Danıştay'ın belediye meclis üyeliğinin düşürülmesindeki görevinin, 5393 sayılı Belediye Kanununun 29. maddesi uyarınca seçilme yeterliliğinin kaybedildiği durumlara ilişkin olduğu göz önüne alındığında, seçilme yeterliliğini kaybetmemekle birlikte aday olma yeterliliğini taşımadığı sonradan ortaya çıkan belediye meclis üyelerinin, meclis üyeliğinin düşürülmesine karar verilmesinde hukuki isabet bulunmadığı hakkında.

İtiraz Eden : ...
Karşı Taraf : Erzurum Valiliği
İstemin Özeti: Danıştay Sekizinci Dairesince verilen Erzurum Büyükşehir Belediye Meclisi Üyesi olan ...'ın belediye meclis üyeliğinden düşürülmesine ilişkin 10/03/2016 günlü, E:2016/53, K:2016/2408 sayılı karara itiraz edilmekte ve kararın kaldırılması istenilmektedir.
Danıştay Tetkik Hakimi : Mustafa Bölükbaşı
Düşüncesi : İstemin kabulü gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununa 3622 sayılı Kanunla eklenen Ek 2. madde uyarınca gereği görüşüldü:

Erzurum Valiliğince, Palandöken Belediyesi Meclis Üyesi ve bu görevi nedeniyle de Erzurum Büyükşehir Belediyesi Meclis Üyesi olan ...'ın seçilme yeterliliğini kaybettiğinden bahisle 5393 sayılı Belediye Kanununun 29. maddesi uyarınca belediye meclis üyeliğinden düşürülmesi istenilmiştir.

Scanned by CamScanner

Danıştay Sekizinci Dairesinin 10/03/2016 günlü, E:2016/53, K:2016/2408 sayılı kararıyla; Palandöken Belediye Meclisi Üyesi seçilerek Erzurum Büyükşehir Belediye Meclisi Üyesi olarak da görev yapan ...'ın, aday olduğunda ve halen Erzurum Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odası Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev yaptığından bahisle 5393 sayılı Belediye Kanununun 29. maddesi uyarınca belediye meclis üyeliğinden düşürülmesinin istenildiği, yukarıda yer verilen mevzuattan bazı kamusal görevler ifa edilirken milletvekilliği ya da belediye meclisi üyeliği gibi seçimle üstlenilen görevlere aday olunamayacağını belirterek adaylık öncesinde bu görevlerden ayrılmayı emrettiğinin görüldüğü, bu düzenleme ile adayların yürüttükleri görevler dikkate alındığında, sahip oldukları statüden yararlanarak diğer adaylardan avantajlı konuma geçmeleri, seçmenler üzerinde kendi yararlarına bir durum yaratmaları ve yürüttükleri görevden kaynaklanan yetkilerini amacına aykırı kullanmalarının önlenmesinin amaçlandığı, ...'ın kamu kurumu niteliğindeki bir meslek kuruluşunun yönetim kuruluna 2014 yılı mahalli idareler genel seçimleri öncesinde seçildiği, anılan seçimde Palandöken İlçesi Belediye Meclisi üyeliğine bu görevinden ayrılmaksızın aday olduğu ve seçilerek belediye meclisi üyeliği görevine başladığı, halen iki görevi birlikte yürütmeye devam ettiği hususlarında tartışma bulunmadığı, seçim ile gelinen görevlerde, aday olabilme yeterliliği ile seçilme yeterliliğinin bir bütün olarak değerlendirilmesi gerekmekte olup, bir kişinin aday olma hakkı bulunmayan bir göreve bir şekilde aday olarak seçilmesi durumunda, şahsın adaylık statüsünü hukuka uygun olarak elde etmemesi nedeniyle seçilme yeterliliği bulunduğunu da kabul etme imkanı olmayacağı, bu bağlamda, ...'ın, Yasanın açık hükmü hilafına aday olmasına engel teşkil eden kamusal görevinden ayrılmaksızın belediye meclisi üyeliğine aday olarak seçilmiş olması durumunda, aday olma ve dolayısı ile seçilme yeterliliğini en başından beri taşımadığı açık olup, bu halin tespiti üzerine Belediye Kanunu'nun 29. maddesi uyarınca istemde bulunulması her zaman mümkün bulunduğu, aday olma ve dolayısıyla seçilme yeterliliğini taşımadığı göreve seçilen ...'ın, bu görevine devam etmesi yasal olarak mümkün bulunmadığı gerekçesiyle, istemin kabulü ile Erzurum ili, Palandöken İlçe Belediyesi Meclis Üyesi olan ve Erzurum Büyükşehir Belediye Meclis Üyesi olarak da görev yapan ...'ın üyeliğinin düşürülmesine karar verilmiştir.

Belediye meclis üyeliği düşürülen ..., anılan karara itiraz etmekte ve kararın kaldırılmasını istemektedir.

5393 sayılı Belediye Kanununun "Meclis üyeliğinin sona ermesi" başlıklı 29. maddesinde, belediye meclisi üyeliğine seçilme yeterliliğinin

Scanned by CamScanner

kaybedilmesi durumunda, valinin bildirmesi üzerine Danıştay tarafından üyeliğin düşmesine karar verileceğinin düzenlendiği, 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun "Seçilme yeterliliği" başlıklı 9. maddesinde; "2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 11 inci maddesinde belirtilen sakıncaları taşımamak şartıyla, yirmibeş yaşını dolduran her Türk vatandaşı belediye başkanlığına, il genel meclisi ve belediye meclisi üyeliğine seçilebilir.", "Özel hüküm bulunmayan hallerde uygulama" başlıklı 36. maddesinde de, "Bu Kanunda özel hüküm bulunmayan hallerde 26/4/1961 gün ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ile 22/4/1983 tarih ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu, 10/6/1983 gün ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun ve bunların ek ve değişikliklerinin bu kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır.", 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 11. maddesinde "Aşağıda yazılı olanlar milletvekili seçilemezler: a) İlkokul mezunu olmayanlar, b) Kısıtlılar, c) Yükümlü olduğu askerlik hizmetini yapmamış olanlar, d) Kamu hizmetinden yasaklılar, e) Taksirli suçlar hariç, toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanlar, f) Affa uğramış olsalar bile; 1. (Değişik: 2/1/2003-4778/15 md.) Basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma veya devlet sırlarını açığa vurma suçlarından biriyle mahkûm olanlar, 2. Türk Ceza Kanununun İkinci Kitabının, birinci babında yazılı suçlardan veya bu suçların işlenmesini aleni olarak tahrik etme suçundan mahkum olanlar, 3. (Değişik: 2/1/2003-4778/15 md.) Terör eylemlerinden mahkûm olanlar, 4. Türk Ceza Kanununun 536'ncı maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı eylemlerle aynı Kanunun 537'nci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında yazılı eylemleri siyasi ve ideolojik amaçlarla işlemekten mahkum olanlar" hükmü yer almış, "Adaylık için görevden çekilmesi gerekenler" başlıklı 18. maddesinde, "Hakimler ve savcılar, yüksek yargı organları mensupları, yüksek öğretim kurumlarındaki öğretim elemanları, Yükseköğretim Kurulu, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyeleri, kamu kurumu ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri ile yaptıkları hizmet bakımından işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri, aday olmak isteyen belediye başkanları ve subaylar ile astsubaylar, aday olmak isteyen siyasi partilerin il ve ilçe yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile belediye meclisi üyeleri, il genel meclisi üyeleri, kamu kurumu niteliğindeki

Scanned by CamScanner

meslek kuruluşları ile sendikalar, kamu bankaları ile üst birliklerin ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alanlar genel ve ara seçimlerin başlangıcından bir ay önce seçimin yenilenmesine karar verilmesi halinde yenileme kararının ilanından başlayarak yedi gün içinde görevlerinden ayrılma isteğinde bulunmadıkça adaylıklarını koyamazlar ve aday gösterilemezler.", "Adaylara karşı itiraz" başlıklı 22. maddesinde ise; "Adayların geçici olarak ilanından itibaren iki gün içinde il seçim kuruluna itiraz edilebilir. İtirazlar, İl seçim kurullarınca, en geç iki gün içinde karara bağlanır. İlgililer, bu kararlara karşı iki gün içinde Yüksek Seçim Kuruluna itiraz edebilirler. Yüksek Seçim Kurulu, üç gün içinde ve en geç, kesin aday listelerinin ilanı gününe kadar bu itirazları karara bağlar." hükümlerine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen hükümler uyarınca; Danıştay tarafından belediye meclis üyeliğinden düşürülme kararı verilebilmesi için seçilme yeterliliğinin kaybedilmesi gerekmekte olup, 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun göndermede bulunduğu 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununda, seçilme yeterliliğini ortadan kaldıran haller sınırlı olarak sayılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden; itiraz edenin, 12/05/2013 tarihinde Erzurum Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odası Başkanlığı seçiminde yönetim kurulu asil üyeliğine seçildiği, bu görevi devam etmekte iken 30/03/2014 tarihinde yapılacak olan mahalli idareler genel seçiminde Palandöken Belediye Meclis Üyeliği için aday olduğu, adaylığının kesinleşmesi üzerine yapılan seçim sonucunda anılan belediye meclis üyeliğine seçildiği, Erzurum Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odası yönetim kurulu üyeliği görevinden ayrılmadığının tespit edilmesi üzerine, Erzurum Valiliğinin 31/12/2015 tarihinde kayda giren 23/12/2015 günlü yazısı ile 5393 sayılı Kanunun 29. maddesinin sonunda yer alan hüküm uyarınca itiraz edenin belediye meclis üyeliğinden düşürülmesinin talep edildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, adaylık döneminde itiraz edilebilecek olan kamusal görevinden ayrılma koşulunun, yerine getirilmediği hususunun, seçilme yeterliliğinin kaybı olarak değerlendirilmesi mümkün olmadığından, aday olma yeterliliği ile seçilme yeterliliğinin birbirinden farklı olduğu ve Danıştay'ın yetkisinin sadece seçilme yeterliliğinin kaybında ortaya çıkacağı ve aday olma şartını taşımayanların durumuyla ilgili olarak 2839 sayılı Yasadaki prosedür işletmesi gerekirken bu yola gidilmediğinden itiraz

Scanned by CamScanner

edenin belediye meclis üyeliğinden düşürülmesine ilişkin Daire kararında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Nitekim, Yüksek Seçim Kurulu, benzer bir konu hakkında verdiği 28/02/2014 günlü, 603 sayılı kararında; 2839 sayılı Kanunun 11. maddesinde, milletvekili seçilemeyecek olanların belirlendiği, itirazın adayın seçilemeyecek olmasına değil, adaylık usulüne ilişkin olduğu, bu hususun da seçim takviminde gösterilen "adaylığa itiraz" hükümlerine tabi olduğu, seçilmeye engel bir husus içermediği, belirlenen sürede görevinden çekilmeyenlerin aday olamayacakları veya aday gösterilemeyeceklerine ilişkin düzenlemeye aykırı davranışın, ancak süresi içinde kurullara itiraza tabi olduğu; bir başka anlatımla, süresi içinde görevinden çekilmeyen adayın, itiraz veya sair nedenle adaylığın engellenmemesi nedeniyle, seçime girdiği ve seçildiği takdirde, bu durumun 2839 sayılı Kanunun 11. maddesinde öngörülen seçilemeyecekler arasında sayılmaması nedeniyle, mazbatanın iptalini gerektirmeyeceği için, tam kanunsuzluk halini de içermediği gerekçesiyle itirazın reddine karar verilmiştir.

Açıklanan nedenlerle, itirazın kabulüne, Danıştay Sekizinci Dairesince verilen 10/03/2016 günlü, E:2016/53, K:2016/2408 sayılı kararın kaldırılmasına, Erzurum Valiliğinin ...'ın Belediye Meclis Üyeliğinden düşürülmesi isteminin reddine, 13/10/2016 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

İtiraz edilen kararla ilgili dosyanın incelenmesinden; Danıştay Sekizinci Dairesince verilen kararın usul ve hukuka uygun bulunduğu, dilekçede ileri sürülen hususların itirazın kabulünü gerektirecek nitelikte olmadığı anlaşıldığından, itiraz isteminin reddi gerektiği oyuyla, karara katılmıyorum.

Scanned by CamScanner